

Tarih: 26.02.2008

Sayı: 2008/1028

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kredi kartları ve tüketici kredileri alanındaki sorunlar ve çözüm yollarını belirlemek amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince ekte yer alan gerekçe doğrultusunda Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1. Oktay VURAL - İzmir
2. Mehmet ŞANDIR - Mersin
3. Mustafa KALAYCI - Konya
4. Ahmet Kenan TANRIKULU - İzmir
5. Mustafa Kemal CENGİZ - Çanakkale
6. Kadir URAL - Mersin
7. Cumali DURMUŞ - Kocaeli
8. Hasan ÇALIŞ - Karaman
9. Erkan AKÇAY - Manisa
10. Yılmaz TANKUT - Adana
11. Sabahattin ÇAKMAKOĞLU - Kayseri
12. Muharrem VARLI - Adana
13. Bekir AKSOY - Ankara
14. Rıdvan YALÇIN - Ordu
15. Süleyman Nevzat KORKMAZ - Isparta
16. Gürcan DAĞDAŞ - Kars
17. Durmuşali TORLAK - İstanbul
18. Mehmet GÜNAL - Antalya
19. Hamza Hamit HOMRİŞ - Bursa
20. Abdülkadir AKCAN - Afyonkarahisar
21. Şenol BAL - İzmir
22. Metin ÇOBANOĞLU - Kırşehir
23. Akif AKKUŞ - Mersin
24. Necati ÖZENSOY - Bursa
25. Kemalettin NALCI - Tekirdağ
26. Recep TANER - Aydın

GEREKÇE

Ülkemizin önemli sorunlarından biri, bireysel krediler ve kredi kartları sorunudur.

BDDK kayıtlarına göre 2007 yılı sonu itibariyle bankaların açtığı tüm kredilerin miktarı 286 milyar 464 milyar olup; bunun % 23,6'sı olan 67 milyar 671 milyon YTL'lik kısmını tüketici kredileri; %7,9'u olan 27 milyar 464 milyon YTL'lik kısmını kredi kartları kredileri oluşturmaktadır.

Merkez Bankası kayıtlarına göre 2007 yılı sonu itibariyle negatif nitelikli ferdi kredi nedeniyle 101 bin kişi, kredi kartı borcu nedeniyle 585 bin kişi olmak üzere toplam 687 bin kişi kara listeye alınmıştır.

Bankaların temerrüde düşenleri hemen takibe almadığı, kredi borcunu ödemekte zorlananların kredi limitlerini artırarak temerrüde düşmelerini geciktirdikleri, kredi kartı borçlularının da birkaç ayda bir ödeme yaparak takibi geciktirmek istemeleri gibi uygulamalar da göz önüne alındığında bu sayıların çok daha ürkütücü boyutlarda olduğu kuşkusuzdur.

Bu veriler vatandaşın bankalardan çektiği ferdi kredilerini ve kredi kart borçlarını ödeyemez durumda olduğunu, bunun giderek daha ciddi boyutlara dönüşeceğini göstermektedir. Bu konuda dünyanın en zengin ekonomisi ABD'de son dönemde yaşananların da göz önüne alındığında ekonomide yaşanan durgunluğun daha da ağırlaşmasına sebebiyet vereceği göz önüne alınmalıdır.

Enflasyonun yıllık tek rakamlı sayılar düzeyine indiği söylenmesine rağmen kredi kartı faizlerinin yıllık yüzde 90'lar seviyesinde devam etmesi bunun en önemli nedenini oluşturmaktadır. Bu alandaki bileşik ve gecikme faiz oranları sorunu da çözümlenmemiştir.

Bu durumdan sadece kredi kullanıcıları sorumlu olmayıp, kredi veren bankalar da sorumludur. Bankaların fertlerin tüm diğer kredi bilgilerine ulaşma imkânları nedeniyle kredi verme ve kredi kartı dağıtımında basiretli bir tüccar gibi hareket etme sorumlulukları bulunmaktadır.

Bu alandaki önemli bir diğer husus ise; her alanda AB uyum yasaları çıkarılmasına karşın vatandaş doğrudan ilgilendiren bu alanda AB uyumunun unutulmasıdır. AB'de ve ABD'de ferdi kredi ve kredi kartı hesabı açılırken gelir beyanı ile belgeleri esas alınmakta ve kredi ödenmediğinde takibi bu gelir beyanları esas alınarak yapılmaktadır. Ülkemizde de kredi hesabı açılırken gelir beyanları esas alınmaktadır ancak ödenmediğinde vatandaşın evindeki sandalyesi bile haczedilmekte, vatandaş taciz edilerek, çocukları ve toplum nezdinde onuru düşürülerek alacak tahsil edilmeye çalışılmaktadır. Batı kamuoyları bunun temel insan hakları açısından bile sakıncalarını uzun zaman tartışmış ve örneğin ABD'de bankaların kredi borcu nedeniyle insanları telefonla bile arayamayacağı, kredi borcunu ödemediğinde beyan ettiği gelir kaynakları üzerinde tasarrufta bulunabileceği uygulamada yerleşmiştir.

Ülkemizde ise bazı bankaların avukatlarının ev eşyası hacizleri yanında, ebeveynlerinin borcu nedeniyle çocuklarının bile evine giderek hacizler gerçekleştirmesi, ebeveyninin borcunu üstlendirmeye çabalaması gibi uygulamalarla aile yapılarının tahrip edilmesi uygulamalarına da sıkça rastlanmaktadır. Kredi borçlusu ve gelecekte kredi borçlusu haline gelebilecek vatandaşların hiç bir şekilde adres bildiriminde bulunmamasına yol açan bu durumun, TÜİK tarafından yapılan son adrese dayalı nüfus sayımına da yansımaları söylemek abartma olmayacaktır.

Açıklanan nedenlerle kredi kartları ve tüketici kredileri alanındaki sorunlar ve çözüm yollarını belirlemek amacıyla bir Meclis Araştırması yapılması zarureti bulunmaktadır.